

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada. The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES: Per year \$4.00 Per half year \$2.00

PIK XI

Ч. 48 (1255)

ВІСНОК, 23. КВІТНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, APRIL 23rd, 1923.

No. 48 (1255).

VOL. XI

НІМЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ СКАСУВАННЯ ДАНЦІГСЬКОГО КОРИДОРУ, РЕВІЗІЇ КОРДОНУ ГОРИШНОГО ШЛЕСКУ ТА НЕГАЙНОГО ПОВЕРНЕННЯ СААРСЬКОЇ ДОЛИНИ

ШАХТ НАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА МОЖЕ СПЛАЧУВАТИ ЛИШЕ ПОЛОВИНУ ТОЇ СУМИ, ЯКОЇ ДОМАГАЮТЬСЯ АЛІАНТИ, КОЛИ БУДУТЬ СПОВНЕНІ ВСІ ЇЇ ДОМАГАННЯ.

Голова німецької делегації заявив репараційній комісії, що Німеччина ніколи під ніякими умовами не буде сплачувати більше як 1 мільярд 650 мільонів марок річно і не довше як через 37 років. — І це зробить вона лише тоді, як аліанти дадуть їй доступ до сирих матеріалів та інших засобів, яких вона тепер позбавлена.

ПАРИЖ, 19. квітня. — Друга репараційна комісія не встигла прийти до порозуміння з Німеччиною щодо сплатування цієї останньої військової відшкодування. Репараційна комісія, яка через десять тижнів корводала над тим, щоб встановити суму репараційних сплат, що була б прийнятною для аліантських держав і Німеччини, остаточно розбілася вчора ввечері.

Др. Гальмар Шахт, голова німецької делегації, зробив продовження конференції безнадійним, коли дефінітивно заявив, що сплатування навіть половини тої суми, якої домагаються аліанти, можливе тільки під умовою скасування Данцигського коридору, ревізії кордону Горішнього Шлеску й негайного звороту Саарської долини для Німеччини.

Підкомітет на чолі з лордом Ревастоком, британським делегатом, зібрався вчора, щоб привести до порозуміння між Німеччиною та аліантами план перших 10 або 15 річних сплат. Дискусія ніколи не пішла далше поза першу рату. Др. Шахт заявив, що Німеччина ніколи під ніякими умовами не буде сплачувати більше як 1 мільярд 650 мільонів марок річно (около 396 мільонів доларів) і не довше як через 37 років. Вона буде виплачувати ці суми, сказав він, лише тоді, як аліанти дадуть їй можливість збільшити її спроможність сплачувати, давши їй доступ до сирих матеріалів та інших засобів, яких вона тепер позбавлена.

НІМЕЧЧИНА МАНЕВРУЄ, ЩОБ ДІСТАТИ НАЗАД СВОЇ КОЛЬОНІ.

В Парижі і Лондоні не вважають, що розбиття репараційної конференції є остаточно. — Клемансо каже, що Німці змагають до нової війни.

ПАРИЖ, 19. квітня. — Тут не вважають, що розбиття репараційної конференції в Парижі за сепаратом, завялає, є остаточно. В деяких кругах кажуть, що Німеччина маневрує, щоб дістати назад деякі свої кольонії або щоб добитися зміни її теперішнього кордону з Польщею.

Німецький меморандум, пред'явлений репараційним експертам, заявляє, що Німеччина не може сповнити аліантські домагання, бо від неї забрано так багато її території і кольоній, що її бракує потрібних сирих матеріалів, щоб утримати індустриальну продукцію, на якій полягає її спроможність сплачувати репарації.

ЛОНДОН, 19. квітня. — Британські офіційні круги уважають розбиття репараційної конференції в Парижі за сепаратом, завялає, є остаточно. — Клемансо каже, що Німці змагають до нової війни.

КОНСУЛЬ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ ЗАРЯДЖУЄ ЕВАКУАЦІЮ МІСІОНАРІВ.

КАНТОН, Китай, 17. квітня. — З огляду на неусталені відносини й комуністичну активність, Долаес Джекінс, генеральний консул Злучених Держав, повідомив сьогодні американських місіонерів у південній частині провінції Кіансі і північних частинах провінції Квантуан і Квансі, щоб вони залишили свої пости.

Католіцький єпископ О'Ши в Канчові, у провінції Кіансі, повідомив телеграфічно, що в одному місті спалено римокатолицьку каплицю. Він каже, що "червоні" спалили дома багатих купців і землевласників у південній Кіансі.

ДВА КИТАЙЦІ ВБИЛИ ЯПОНСЬКОГО ПОРУЧНИКА В ЦІНАНІ.

ТІЕНЦІН, Китай, 20. квітня. — Два Китайці в цивільному одязі убили вчора ввечері в Цінані, в провінції Шантуні, японського поручника Іна. Японський офіцер ішов через вулицьку торговельну ділянку до японської головної квартири у військовій місці, коли до нього підступили два чоловіки. Вони витягнули револьвери й застріляли його.

РОБІТНИКИ В КАФЕТЕРІЯХ НЬЮ ЙОРКУ ВІЙШЛИ НА СТРАЙК.

НЬЮ ЙОРК. — У місцевих кафеєтеріях вибух страйк, який обняв уже 2,000 робітників. Серед страйкерів значний процент робітників славянських. Масові пикети страйкерів, з участю кравецьких робітників, що йдуть на пикети солідарності, відбуваються щодня. Поліція тероризує страйкерів, б'ючи їх палками й арештуючи. В одній тільки дії арештовано на пикетах 80 робітників. Суди видали вже індивідуальні, заборонючі пикетування. Наперекір цьому робітники масово пикетують. Страйком кермує юнія робітників у готелях, ресторанах і кафеєтеріях. Один страйкер був так тяжко побитий кінним поліціантом, що його забрано до шпиталю. Юнія заігнала поліціанта до суду. Суди вже видають присуди на арештованих страйкерів, засуджуючи їх на грошеву кару і в'язницю. Страйкері мобілізують сили до дальшої боротьби і змагають до поширення страйку на решта кафеєтерій.

ЦАНКОВ ПЛЯНУЄ ПОВАЛИТИ УРЯД.

СОФІЯ, Болгарія, 19. квітня. — Тут виявилось, що частина урядової партії, на чолі котрої стоїть бувший прем'єр Цанков, плянує повалити уряд прем'єра Ляпчева. Цей закид фракції Цанкова зробили члени урядової партії, до якої належить також Ляпчев.

Цанкова обвинувачують, що він старався дістати підтримку армії для державного перевороту, щоб повалити прем'єра. Народа партійних провідників, яка обговорювала політичні спори, була перервана через замішання, що на ній повстало, однак вважають, що фракція Цанкова буде виключена з партії.

ДЕМОНСТРАЦІЯ РОБІТНИЦЬ І ДІТЕЙ У ВІДНІ. ВІДЕНЬ. — Сто тисяч робітниць і дітей демонстрували тут проти закону, що забороняє контролю уродин.

ХОЧЕ КВОТИ ДЛЯ МЕКСИКА І ЛАТ. АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН, 19. квітня. — Сенатор Геріс з Джорджії вніс вчора в сенат законопроект, який накладає квоту на імігрантів з Мексики і країн латинської Америки. Квота не відноситься до Канади й Нової Фулзландії, і з огляду на становище іміграційного комітету, сенатор Геріс не буде старатися примістити квоту до них. Він вніс другий законопроект, щоб зменшити процентову квоту для всіх країн з двох відсотків на один.

В ЗАЛІЗНИЧІЙ КАТАСТРОФІ ЗГІНУЛО 14 ОСІБ.

САНТІАГО, Чіле, 19. квітня. — Між містами Іквіке й Антофагаста наступила вчора ввечері залізнична катастрофа, під час якої 14 осіб було убитих і 20 ранених. Локомотива потягу в який невиправлений поїзд погубила свої колеса й вагони, які вона тягнула, гнали на неї й переверталися.

ВОЛ ПРОСИТЬ НЕ ВИЗНАВАТИ РАД. СОЮЗА.

ВАШИНГТОН, 6. квітня. — Метью Вол, віцепрезидент Американської Федерації Праці та виконаючий обовязки Президента страйколомської Нешнел Свік Федерейшен, вислав до державного секретаря Стімсона меморіал проти вського визнання Радянського Союзу. Вол дуже стурбований тим, що Форейн Полісї Асоєсейшен заявив, що визнання Радянського Союзу є більше правдоподібне за адміністрації Губера, ніж було за Куліджа.

СТУДЕНТСЬКА ОПОЗИЦІЯ В ІСПАНІЇ ЗРОСТАЄ.

ЕНДАЙ, Іспансько-французький кордон, 19. квітня. — Звідомлення з Іспанії кажуть, що студентська опозиція до уряду здобуває силу і що "страйк студентів, через який видають закрито кілька університетів, зміцнив студентську опозицію.

ШІСТЬ ТИСЯЧ ШЕВЦІВ ВИЙШЛИ НА СТРАЙК.

БОСТОН, 14. квітня. — Шість тисяч шевців у Бостоні вийшли на страйк, який обняв 38 шавпів зі всіх 41. Робітники домагалися визнання своєї незалежної юнії і підписання угоди.

БЕЗРОБІТНИЙ ПОПОВНИВ САМОГУБСТВО.

БРЕНДОН, Ман., 16. квітня. — Гарі Рудик, 64-літній робітник, поповнив самогубство, випивши горлякко лаю. Причиною самогубства уважають це, що Рудик був від довшого часу без роботи.

ПЕКАРІ В РІО ДЕ ЖАНЕЙРО НА СТРАЙКУ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, Бразилія. — Шість тисяч пекарів вийшли тут на страйк, домагуючися 30 проц. підвишки платні. Місто остало без хліба.

ПОТРІБНО переплетчика книжок ("бук-байндера") до друкарні "Укр. Роб. Вістей". Поза опрацюванням книжок такий переплетчик має помагати також час від часу при експедиції газет. Платня після умови. Зголошуватись до офісу "Укр. Роб. Вістей".

РАДЯНСЬКА ПРОПОЗИЦІЯ ЗАВДАЛА НЕМАЛО КЛОПОТУ ДЕЛЕГАТАМ КАПІТАЛІСТИЧНИХ КРАЇН.

Цілий день конференція дебатувала над радянським проектом і не знала, що з ним зробити. — Остаточно ситуацію вирішував чехословацький делегат, який зробив внесок, щоб радянську пропозицію передати до бюро комісії. — Літвінов запротестував проти внеску на тій підставі, що тут справа не в процедурі, а в принципі.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 18-го квітня. — Цілий день сьогодні підготовча комісія розброділа дебатувала над радянською пропозицією розброділа і ввечері не могла вивести ніякого рішення в цій справі. Делегати говорили на всі лади й самі не знали, чого хочуть, аж поки не зайшли в спільний кут, з якого не було виходу.

Нарешті ситуацію виратував чехословацький делегат З. Фірінгер, який зробив внесок, щоб радянський проект відіслати до бюро комісії, яке має видати опінію, чи пропозиція радянської делегації входить в компетенцію комісії.

Максім Літвінов, голова радянської делегації, сильно спротивився цьому внеску, кажучи, що тут справа не в процедурі, а в принципі. Однак внесок Фірінгера зівстав прийнятий.

Бюро, до якого передано радянську пропозицію, складається з голови й заступника голови комісії та генерально-го секретаря Ліги Націй.

Підчас дискусії Літвінов обобрав радянські питання, що мали йти під голосування делегатів. Він заявив, що обмеження зброєнь не є розбродіним. Він доказував, що повинно наступити дійсне зменшення в зброєнях, щоб усунути напружену атмосферу міжнародного положення.

Літвінов казав, що голосування повинно зареєструвати, чи заступлені уряди хочуть розбродіти чи ні. Делегати буржуазних урядів вказували, що вони не можуть голосувати директно "так" або "ні" над радянськими питаннями, поки до голосу не буде долучена заява про становище кожної країни. Це забере багато часу. Пряме голосування без висловлення може викликати ріжкі невріні толкування, казали вони.

Це був лише звичайний викрут, щоб явно не зайвитися проти розбродіня, що можна було-б використати потім проти буржуазних урядів, які язиками говорять про розбродіня, а на ділі шалено зброєнь і пригтовляються до нової війни.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ЖЕНЕВІ ВІДКИНУЛА РАДЯНСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ.

Голова комісії не дозволив Літвінову зложити декларацію. — Шеф радянської делегації заложив протест.

ЖЕНЕВА, 19. квітня. — Підготовча комісія розбродіня відкинула сьогодні радянський проект частинного світового розбродіня як основу для своєї майбутньої праці. Однак дорада опінія бюро була так уложена, щоб затримати радянську делегацію на конференції.

Комісія прийняла опінію свого бюро, яке сказало, що як радянська делегація бажає цього, підготовча комісія, хоч рішила продовжати працю над своїм власним пляном, долучити радянський проект до свого остаточного звіту. Цей крок, як буде зроблений, поставити проект перед вську евентуальну міжнародну конференцію.

ЖЕНЕВА, 19. квітня. — Коли підготовча комісія розбродіня відкинула радянський плян розбродіня і перейшла до другої точки своєї агенди, Максим Літвінов, голова радянської делегації, застеріг собі право зробити додаткову заяву.

"Тому, що наш начерк конвенції зівстав відкинений", сказав Літвінов, "я прошу дозволу зложити завтра дальші деклярації відносно становища радянської делегації до майбутньої праці комісії".

Голова комісії Лоудон відповів, що комісія вже видала своє рішення і він не може дозволити Літвінову зложити дальші заяву, щоб голова радянської делегації зробив свою декларацію на письмі, яка може бути роздана делегатам.

ЖЕНЕВА, 20. квітня. — Максим Літвінов, голова радянської делегації на підготовчій конференції розбродіня, сповістив на сьогоднішній сесії, що його делегація рішила не відітатися з конференції.

Ті рішення є оповіщене в довгим писемним протесті проти "цілковитого браку серйозности й безхосенности праці комісії так довго, поки будуть ігноровані конкретні пропозиції, пред'явлені радянською делегацією".

Протест Літвінова є вислідом відкинення комісією конкретного радянського пляну розбродіня.

БАГАТО ВІДЕНЦІВ КИНЧАТЬ САМОГУБСТВОМ. ВІДЕНЬ, 19. квітня. — Вчора досягнуто високої марки самогубств у Відні, коли 11 осіб, найстарша з них мала лише 27 років, відібрали собі життя. Нема такого дня, щоб найменше сім або вісім осіб у Відні не поповнили самогубство. В більшости випадків мотивами відібравання життя є слабкість, безробіття, нужда й нещаслива любов.